SEFAHET ATEŞI

Sefahet kelimesi ve türevleri gerek Kur'an'da gerekse Kur'an'ın bu asırdaki manevi tefsiri olan Risale-i Nur'da çokça geçen bir kelime. ve aslında kelimeden de öte bir kavram.
Bu dersimde sefahet kelimesi üzerinde Kur'an ve Risale-i Nur üzerinden bir araştırma yapacağım.

Sefahet kelime manası olarak "hafif, taşkın, câhil, kötü ve düşük ahlaklı, akıl ve idraki zayıf" gibi anlamlara geliyor. Din ıstılahı olarak sefahet aklın ve dinin muktezası hilafına hareket etmeyi ve haramlara dalmayı ifade eder.
Kur'an-ı Kerim'de bir fiil (sefihe), üç mastar (sefeh ve sefâhe), yedi defada isim (sefih, sufeha) olarak kullanılmıştır.

Risale-i Nur gerek neşredildiği zaman itibari ile gerek hâli hazırda dört mutlak düşmanla mücadele etmiştir. Bunlar küfrü mutlak, dalalet-i mutlak, cehalet-i mutlak, sefahet-i mutlak. Küfür ve dalaletin temelleri hakaik-i imaniye ile kırılmış ve tesirini kaybetmiştir. Fakat cehalet-i mutlak ve sefaheti mutlak hali hazırda etkisini artırarak devam ettiriyor. Özellikle mimsiz medeniyet beşeriyetin hormonlarını harekete geçirip israf, şehvet gibi şeylerle insaniyeti esir almış vaziyette.

Özellikle akıllı telefonlar ve sosyal medya ile daha da artan lehviyat ve sefahet bugün dinlisi dinsizi bütün insanlık için çok büyük problem olmuş vaziyette.
İnsaniyetin ahlak ve şerefini pây-mâl eden sefahet ve rezaletin ve ahlak-ı seyyienin cem'iyet hayatını zehirlediği ve kötü ahlak sahiplerini dahi iğrendirecek derecede sokakları sardığı ve efkar-ı ammeyi telaşa düşürdüğü ve her sınıf ailenin ocağı başında dedikodu mevzuu olduğu ve efkar-ı ammenin bir dili mahiyetindeki gazete ve mecmuaların ahlak-ı zabıtası haberleri şeklinde ve muhtelif mevzulardaki tenkidlerine sebeb olan bu elim ahvalin çok süratle genişlendiği ve adeta umumileşmek istidadını gösterdiği bir dönemdeyiz. Bu maneví tahribatın en büyük vesilesi aracı sefahet.
Risale-i Nur Külliyatında sefahet ile ilgili yerleri inceleyip sefahetin kaynağı, zararları ve kurtuluş çarelerini anlamaya çalışacağım.

SEFAHETİN KAYNAKLARI

Sefahetin ilk kaynağı "mimsiz medeniyet ve onun esasları" Vahye muvarız medeniyet insanları dalalete ve ilhada ve tabiat bataklığına düşürüp sefahet ve lehviyat ile gaflet ve dalaleti netice verdiğinden ve sihir gibi harikalarıyla beşeri bedene ve bu fani dünyaya hapsettiğinden dolayı sefahetin ilk kaynağı olarak kabul edilebilir. Mimsiz medeniyetin insanı insaniyetten sukut ettirip beşeriyete bedene, cismaniyete hapseden düsturu şöyle işliyor.

> Beşincisi şudur ki: Cazibedar hizmeti: Heva, hevesi teşci', teshil; hevesatı, arzuları da tatmin; bundan çıkar sefahet.
>
> SÖZLER-712

Mimsiz medeniyet insanın beşeriyet yönünü cismaniyet vechini tahrik eder. Heva ve hissi cesaretlendirir. Hatta bu noktada fıtraten hissi varlıklar olan kadınların his ve heveslerini tahrik ederek kendi tabirlerince açık saçıklığa ittikleri kadınları "cesur kadın vs" gibi tabirlerle ifsa ederler.

Üstad cesaretin belki bu cihetle olan kısmına da binaen kadınlar için "ahlak-ı seyyie" olarak vasflandırır.

> altına alamaz. Çünki kadının -aile hayatında müdür-ü dâhilî olmak haysiyetiyle kocasının bütün malına, evlâdına ve herşeyine muhafaza memuru olduğundan- en esaslı hasleti sadakattır, emniyettir. Açık-saçıklık ise bu sadakatı kırar, kocası nazarında emniyeti kaybeder, ona vicdan azabı çektirir. Hattâ erkeklerde iki güzel haslet olan cesaret ve sehavet kadınlarda bulunsa, bu emniyete ve sadakata zarar olduğu için, ahlâk-ı seyyiedendir, kötü haslet sayılırlar. Fakat

İşte mimsiz medeniyet beşeri hormonel seviyede his ve haz merkezli bir şekilde yaşamaya teşvik ederek his ve hevesini tahrik edip arzularını tatmin etmeye zorlayarak duygu ve hissiyatlarının sınırı olmayan ve bu dünyada tatmini imkansız olan beşeri adeta cismaniyetin, şehvetin esiri yapmıştır. İşte vahyin terbiyesinden mahrum kalınarak ortaya çıkan bu yanlış anlamlandırma ile kişi akli muhakemesini kaybedip tatmin olamayacağı bir yerde tatmin olurum zanniyla "sefahete atılır." İşte sefahetin iki kaynağı "mimsiz medeniyet" ve "hava ve his merkezli yaşam" oluyor.

SEFAHETİN BİR KAYNAĞI SIKINTI

Sefahetin bir kaynağı belki de günümüzde en büyük kaynağı "sıkıntı". Üstad bu manayı Lemaat'ta şöyle ifade ediyor.

> İhtiyaçtır terakkinin üstadı. Sıkıntıdır muallime-i sefahet. Demek sefahetin menbaı sıkıntı olmuş. Sıkıntı ise madeni: Yeisle sû'-i zandır,
>
> SÖZLER 726

Sefahetten kurtulmanın yegane yolu dünyaya geliş gayesi çizgisinde çalışmak, say etmektir. Çalışmak yaptığı işi dünya merkezli olarak yapmaktır ki bunu bile yapan kişi sıkıntıdan ve sefahetten kurtulur. Say ise yapılan işte esmaü ilahiyeyi okumak ve yalnızca dünyevi değil uhrevi bir kazançada ulaşmaktır. İşte bu say sefaheti kökünden keser atar.

İnsan çok câmi bir varlıktır. Mahiyetinde hadsiz maddî manevî tohumlar derc edilmiştir. Bunlar neşvü nema bulamazsa toprağa atılan fakat inkişaf etmeyen tohum gibi tefessüh eder. Yirmiüçüncü Söz'de bu mana şöyle ifade ediliyor.

Evet insan bir çekirdeğe benzer. Nasılki o çekirdeğe kudretten manevî ve ehemmiyetli cihazat ve kaderden ince ve kıymetli proğram verilmiş. Tâ ki, toprak altında çalışıp, tâ o dar âlemden çıkıp, geniş olan hava âlemine girip, Hâlıkından istidad lisanıyla bir ağaç olmasını isteyip, kendine lâyık bir kemal bulsun. Eğer o çekirdek, sû'-i mizacından dolayı ona verilen cihazat-ı maneviyeyi, toprak altında bazı mevadd-ı muzırrayı celbine sarfetse; o dar yerde kısa bir zamanda faidesiz tefessüh edip çürüyecektir. Eğer o çekirdek, o manevî cihazatını

فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى

nın emr-i tekvinîsini imtisal edip hüsn-ü istimal etse; o dar âlemden çıkacak, meyvedar koca bir ağaç olmakla küçücük cüz'î hakikatı ve ruh-u manevîsi, büyük bir hakikat-ı külliye suretini alacaktır. İşte aynen onun gibi; insanın mahiyetine, kudretten ehemmiyetli cihazat

ve kaderden kıymetli proğramlar tevdi edilmiş. Eğer insan, şu dar âlem-i arzîde, hayat-ı dünyeviye toprağı altında o cihazat-ı maneviyesini nefsin hevesatına sarfetse; bozulan çekirdek gibi bir cüz'î telezzüz için kısa bir ömürde, dar bir yerde ve sıkıntılı bir halde çürüyüp tefessüh ederek, mes'uliyet-i maneviyeyi bedbaht ruhuna yüklenecek, şu dünyadan göçüp gidecektir.

İşte kendisine verilen maddi ve manevi sorumlulukları bilmeyen ve bilmek istemeyen insan kendi atalet ve tembellik girdabına atar. Ferhat ağabeyin tesbiti ile "Ontolojik depresyon" nedeni ile var olan istidatların manevi mes'uliyetleri ruhunda "sıkıntı" "depresyon" olarak kendini gösterecek. Bu sıkıntının çözümünü de

ibtal-i his nev'inden muvakkaten o elim korkuları hissetmemek için sefahet ve sarhoşlukla sıvıngalanıyor. (HUTBE-i ŞAMİYE 70)

Maddi ve manevi anlamda boşluk işsizlik girdabına giren kişi kendini oyalamak için malayaniyata girmeye mecbur olur. Bu manayı teyid eden Hastalar Risalesinde geçen bir bölüm

of! etmiyor. Evet gayet zengin ve işsiz, istirahat döşeğinde herşeyi mükemmel bir efendiden sor; ne haldesin? Elbette, aman vakit geçmiyor, gel bir şeş-beş oynayalım, veyahud

217

vakti geçirmek için bir eğlence bulalım, gibi müteellimane sözleri ondan işiteceksin.. veyahud tûl-i emelden gelen, bu şey'im eksik, keşke şu işi yapsaydım gibi şekvaları işiteceksin. Sen bir musibetzede veya işçi ve

Özetle sefahetin bir kaynağı sıkıntı, sıkıntının başlıca sebeblerinden biri manevi boşluk ve istidatların nemalanmaması ve maddi anlamda da meşguliyetsizlik.

İSTİDAT ORANI	AÇIĞA ÇIKAN	TEFESSÜH EDEN
100	40	60

SIKINTI → ÇÖZÜM

SIKINTI → Bunalım, Depresyon; Ruhi, Kalbi problemler

MADDİ MANEVİ MEŞGULİYET

İBTAL-i HİS İÇİN SEFAHET MALAYANİYAT

SEFAHETİN BİR KAYNAĞI İSRAF

İsraf sefahetin, sefahet sefaletin kapısıdır (SÖZLER 722)

İsraf verilen bir şeyi, nimeti lüzumsuz yere harcamak anlamına gelir. Ve israf manası kültürel seviyede ele alınıp genelde ekmek yada yiyeceklerin haddinden fazla kullanımı yada kullanılmadan atılması olarak anlaşılmış. Bu doğru ama son derece eksik anlamlandırma neticesinde israfın en lüzumlü asli vazifeleri bırakıp en lüzumsüz veya zararlı şeylerle meşgul olmak manevi değerlerini, ömrünü gençliğini boş yere harcamak manasını unutuyoruz.

Ömrünün bir sermaye olduğunu bilmeyen ve hayata geliş gayesinden bihaber yaşayan insan zevk ve eğlence, hazz-ı nefis için yaşamaya başlar. Bunun neticesinde hazz-ı nefis ve zevk ve eğlence girdabına düşen birinin aza kanaat etmeyip hazzı artırmak, zevki sürekli kılmak için önce mal ve parasını sonra ömür sermayesini hunharca hesapsız bir şekilde israf edip sefahet ateşine düser.

Özellikle ömür sermayesinin kadru kıymeti tahkiki iman derslerinin mahrumiyeti ile anlaşılmayınca ilk ve en dehşetli israf ömrün boşa tüketilmesini netice veriyor.

Kur'an ve iman şuurundan mahrum bırakılmış bir hayat hazz-ı nefis ve zevkin devamı ve artırımı için israfa gidiyor. Bu maddi manevi israfın neticesi sefahet oluyor.

SEFAHETİN BİR KAYNAĞIDA "BASIN VE SOSYAL MEDYA"

SÖZLER 737

Güneşi gösterirse, sarı saçlı güzel bir aktrisi karie ihtar eder. Zahiren der: "Sefahet fenadır, insanlara yakışmaz."

Netice-i muzırrayı gösterir. Halbuki sefahete öyle müşevvikane bir tasviri yapar ki, ağız suyu akıtır, akıl hâkim kalamaz.

İştihayı kabartır, hevesi tehyic eder, his daha söz dinlemez. Kur'andaki edebse hevayı karıştırmaz.

Çokça karşılaştığımız bir hakikat ve bugün toplumda sefahetin yayılmasında çok büyük bir etki sahibi olan unsur basın yayın ve günümüzde sosyal medya. Bugün bir çok gayri ahlaki şeyler basın yayın ve sosyal medya ile hızla yayılıyor. Bu gayri ahlaki şeyler bu mecralar tarafından ifşa edilirken sözüm ona bunların ne kadar fena şeyler olduğunu anlatıyor ama yaşanan rezaleti öyle bir şekilde teferruatlı anlatıyor ki safi zihinleri idlal ediyor.
Bugün televizyon kanalizasyonlarında yapılan dizilerde dayattıkları ahlaksızlık, gayri meşru hayat. İnsanların akıllarında olmayan gayri meşru ilişkiler ve hayatlar insanlara "eleştiri adı altında" ders veriliyor. Bu haberler öyle detaylı ve süslü anlatılıyor ki insanların iştihasını kabartıyor, tahayyül mekanizmasını devreye sokup his ve heveslar tahrik olup akıl devre dışı kalıyor. Bu yöntem ile sefahet körükleniyor ve toplum içinde hızla yayılıyor.

SEFAHETİN ÖZELLİKLERİ

1- SEFAHET PERDEDİR

Hem dahi, ey bedbaht ehl-i dalalet ve gaflet! "**Gayr-ı meşru bir muhabbetin neticesi, merhametsiz azab çekmektir.**" kaidesi sırrınca, siz, fıtratınızdaki Cenab-ı Hakk'ın zât ve sıfât ve esmasına sarfedilecek muhabbet ve marifet istidadını ve şükür ve ibadat cihazatını, nefsinize ve dünyaya gayr-ı meşru bir surette sarfettiğinizden, bil-istihkak cezasını çekiyorsunuz. Çünki Cenab-ı Hakk'a ait muhabbeti, nefsinize verdiniz. Mahbubunuz olan nefsinizin hadsiz belasını çekiyorsunuz. Çünki hakikî bir rahatı o mahbubunuza vermiyorsunuz. Hem onu, hakikî mahbub olan Kadîr-i Mutlak'a tevekkül ile teslim etmiyorsunuz, daima elem çekiyorsunuz. Hem Cenab-ı Hakk'ın esma ve sıfâtına ait muhabbeti, dünyaya verdiniz ve âsâr-ı san'atını, âlemin esbabına taksim ettiniz; belasını çekiyorsunuz. Çünki o hadsiz mahbublarınızın bir kısmı size **Allahaısmarladık** demeyip, size arkasını çevirip, bırakıp gidiyor. Bir kısmı sizi hiç tanımıyor, tanısa da sizi sevmiyor. Sevse de size bir fayda vermiyor. Daima hadsiz firaklardan ve ümidsiz dönmemek üzere zevallerden azab çekiyorsunuz.

İşte ehl-i dalaletin saadet-i hayatiye ve tekemmülât-ı insaniye ve

mehasin-i medeniyet ve lezzet-i hürriyet dedikleri şeylerin içyüzleri ve mahiyetleri budur. Sefahet ve sarhoşluk bir perdedir, muvakkaten hissettirmez. "**Tuh onların aklına!**" de...

İnsan başta kendi mahiyetini kendini yaratan Zâtın vahiy ile verdiği öğretiye göre anlamlandıramayıp mahiyetindeki nihayetsiz acz ve fakrı unutup noksanlıktan ve kusurdan mürekkep bir vaziyette olduğunu unuttuğunda mana-yı ismi ile sevdiği nefsine de rahat ettiremez. Zira nihayetsiz acz ve fakrına mukabil nihayetsiz düşmanları

ve ihtiyacını kendi başına deruhte etmeye çalışır ve nihayetsiz esbaba kulluk yapmaya mecbur olur.
Diğer tarafta alakadar olduğum dünya içinde, mevcudat üzerinde gözüken insan, cemal ve kemalin kaynağı olan Cemil-i Mutlak olan Zatı bulamayınca bağlandığım bu mevcudatın bir müddet durup kaybolması beni tanımaması tatmin etmemesi ile ortaya çıkan dehşetli manevi yaralar var. Ve bu yaralar öyle dehşetlidir ki bu feryadı figan bazen şiirlere, bazen şarkılara yansır. İşte insanın mahiyetindeki bu inkar edilmez iki hakikat çok dehşetlidir, yakıcıdır. İnsanın enfüste kendi mahiyetindeki acz, fakr noksan ve kusurla yüzleşmesi, diğer tarafta bağlandığı meftun olduğu dünyanın ve eşyanın zeval ve firakından neşet eden yaralar düşünen insan için tahammülü zor yaralardır. İşte ehl-i dalalet ve küfür bu tahammülü zor enfüsi ve afaki yaralarının acısını hissetmemek için uyuşturucu nev'inden iki ilaç kullanıyor. Bu ilaçlardan biri sarhoşluk. Bu sarhoşluk bazen içki, bazen makam, bazen genalik gibi sarhoşluklar. Diğer ilaç ise sefahet yani ibtal-i his ile muvakkaten düşünmeme hissetmeme.
Sarhoşluk ve sefahet ve lehviyat gibi şeyler mimsiz medeniyetin insanlığı hayvaniyet mertebesine ittiği ve geçici, muvakkat menhus lezzetlerle hem dünyada hemde ebedi ahirette nihayetsiz elemlere, azaba düçar ettiği silahlarıdır. Bütün bu manayı teyid edecek ve toparlaya-

cak bir atıf şöyle geçmektedir

Şirk ve dalaletin ve fısk ve sefahetin yolu, insanı nihayet derecede sukut ettiriyor. Hadsiz elemler içinde nihayetsiz ağır bir yükü zaîf ve âciz beline yükletir. Çünki insan, Cenab-ı Hakk'ı tanımazsa ve Ona tevekkül etmezse, o vakit insan, gayet derecede âciz ve zaîf, nihayet derecede muhtaç, fakir, hadsiz musibetlere maruz, elemli, kederli bir fâni hayvan hükmünde olup, bütün sevdiği ve alâka peyda ettiği bütün eşyadan mütemadiyen firak elemini çeke çeke, nihayette, bâki kalan bütün ahbabını bir firak-ı elîm içinde bırakıp, kabrin zulümatına yalnız olarak gider. Hem müddet-i hayatında gayet cüz'î bir ihtiyar ve küçük bir iktidar ve kısacık bir hayat ve az bir ömür ve sönük bir fikir ile nihayetsiz elemler ile ve emeller ile faydasız çarpışır ve hadsiz arzuların

ve makasıdın tahsiline, semeresiz boşu boşuna çalışır. Hem kendi vücudunu yüklenemediği halde, koca dünya yükünü bîçare beline ve kafasına yüklenir. Daha cehenneme gitmeden cehennem azabını çeker.

Evet şu elîm elemi ve dehşetli manevî azabı hissetmemek için, ehl-i dalalet ibtal-i his nev'inden gaflet sarhoşluğuyla muvakkaten hissetmez. Fakat hissedeceği zaman yani kabre yakın olduğu vakit birden hisseder. Çünki

2- İMAN TİRYAKINI MEN EDER

YİRMİBEŞİNCİ DEVA:

Ey hasta kardeşler! Siz gayet nâfi' ve her derde deva ve hakikî lezzetli kudsî bir tiryak isterseniz, **imanınızı inkişaf ettiriniz.** Yani tövbe ve istiğfar ile ve namaz ve ubudiyetle, o tiryak-ı kudsî olan imanı ve imandan gelen ilâcı istimal ediniz. Evet dünyaya muhabbet ve alâka yüzünden güya âdeta ehl-i gafletin dünya gibi büyük, hasta, manevî bir vücudu vardır. İman ise, o dünya gibi zeval ve firak darbelerine, yara ve bere içinde olan o manevî vücuduna birden şifa verip; yaralardan kurtarıp, hakikî şifa verdiğini pek çok risalelerde kat'î isbat etmişiz.

Başınızı ağrıtmamak için kısa kesiyorum. İman ilâcı ise, feraizi mümkün oldukça yerine getirmekle tesirini gösteriyor. Gaflet ve sefahet ve hevesat-ı nefsaniye ve lehviyat-ı gayr-ı meşrua, o tiryakın tesirini meneder. Hastalık madem gafleti kaldırıyor, iştihayı kesiyor, gayr-ı meşru keyflere gitmeye mani oluyor; ondan istifade ediniz. Hakikî imanın kudsî ilâçlarından ve nurlarından tövbe ve istiğfar ile, dua ve niyaz ile istimal ediniz. Cenab-ı Hak sizlere şifa versin, hastalıklarınızı keffaret-üz zünub yapsın. **Âmîn âmîn âmîn...**

İman tanımı Risale-i Nur Külliyatında çok çeşitli ve farklı şekilde yapılıyor. İman yalnız kuru bir kabulleniş ve meyvesini karşılığını ahirette göreceğim bir inanış değil. Öncelikle ve hususan başta bana bu dünyada fayda verecek hadisatın zahiri karanlıklarından nura çıkaracak ve kuvvet verecek bir hakikat. Maalesef bu zamanda ehl-i iman olarak imanın içindeki bu manevi nura ve kuvvete mazhar olamıyoruz. Bunun bir çok sebebi var ama başlıcalarını zikredersem başta imanın üzerine bir çalışma yapma ihtiyacını hissetmeyip taklidi iman seviyesinde kalmak.

Diğer sebebleri de yirmibeşinci devada zikredilen dört unsur

Gaflet
Sefahet
Hevesat-ı nefsiye
Lehviyat-ı gayri meşrua

} İMAN TİRYAKİNİN TESİRİNİ MEN EDİYOR

Tahkiki iman ve marifetullah çalışmalarının unutulduğu ihtiyaç hissedilmediği bu zamanda birde sefahetin de içinde bulunduğu bu tahripkar dört unsur eklenince iman ne fikir ne de fiil noktasında tesir etmiyor.

3- İHTİYARI SELBEDER

Sefahetin bir zararı insanı beşeriyete, hayvaniyet mertebesine hapsedip hormonel seviyede özellikle kuvve-i şeheviye ile blokaj altına almasıdır. Üstad bu manaya Gençlik Rehberinde şöyle işaret ediyor.

17

Bir Zaman Eskişehir Hapishanesinin Penceresinde Oturmuştum

Karşısında bulunan Lise mektebinin büyük kızları onun avlusunda gülerek raks ederken, onları, o dünya cennetinde cehennem hûrileri hükmünde gördüm. Fakat birden elli sene sonraki vaziyetleri bana göründü. Onların gülmeleri elîm ağlamaları suretini aldı. Ondan bu gelen hakikat inkişaf etti. Yani, elli sene sonraki hallerini manevî ve hayalî bir sinema ile gördüm ki: O gülen altmış kızdan ellisi; kabirde azab çekiyorlar, toprak olmuşlar. Ve on tanesi, yetmiş yaşında çirkinleşmiş, herkesin nazar-ı nefretini celbediyorlar. Ben de onlara ağladım.

Fitne-i âhirzamanın mahiyeti bana göründü ki; o fitnenin en dehşetlisi ve cazibedarı, kadınların yüzsüz yüzünden çıkıyor. İhtiyarı selbedip, pervane gibi sefahet ateşine atıyor. Ve bir dakika hayat-ı dünyeviyeyi,

18

senelerle hayat-ı bâkiyeye tercih ettiriyor.

Ben bir gün sokağa bakarken, o fitnenin tesirli bir nümunesini hissettim. Gençlere çok acıdım. Dedim: "Bu bîçareler kendilerini, bu mıknatıs gibi cezbedici fitnenin ateşinden kurtaramazlar." diye düşünürken; birden, o fitneyi

Pervane böceği genelde gece çıkan ve ateşin yada eskiden kandil ve mum gibi şeylerin etrafında sürekli uçan ve belli bir zaman sonra da kendini o ateşe atan böceklerdir. Adeta hipnotize olmuş gibi çember halinde ateşin etrafında döner. Döndükçe şevki artar çemberi daraltır, gözü de küçük ve az gördüğünden belli bir süre sonra ateşe atılır. Üstad pervane misalini bu zamanın bizleri için kullanıyor. Özellikle kadınlar kullanılarak yakılan bu sefahet ateşi bizleri hassaten his ve heves merkezli yaşayan yani gözleri kör yada az gören yani yalnızca anlık zevki ve geçici dünya hayatını bilen gençlerin ihtiyarını selbedip etrafında dolaştırıp belli zaman sonra içine alıyor. Ve bu başta sefahet olmak üzere lehviyat, açık saçıklık ahirzamanda öyle dehşetlendi ki ve cazibedar bir hale getirildi ki taklidi iman sahibi, takvası az bizleri ve nefisleri mıknatıs gibi kendine çekiyor. Bu zamanda bundan kurtulmanın çok zor olduğunu Üstad hazretleri de zikrediyor. İşte sefahet bu zamanda ihtiyarı selbedip kişiyi ahirzaman fitne ateşine atıyor.

4- MADDİ VE MANEVİ HASTALIKLAR

Safahet ve sair bütün günahların azabı ve faturası yalnızca alem-i ahirette kabir ve cehennemde olmaz. Bu tür günahlar failine bu dünyada da manevi azabı ve sıkıntıları çektirir. Bu mana Risale-i Nur içinde birkaç yerde nazara verilir. Numune olarak bir iki noktayı nazara vermek istiyorum.

YİRMİNCİ DEVA:

Ey derdine derman arayan hasta! Hastalık iki kısımdır. Bir kısmı hakikî, bir kısmı vehmîdir. Hakikî kısmı ise Şâfî-i Hakîm-i Zülcelal, küre-i arz olan eczahane-i kübrasında, her derde bir deva istif etmiş. O devalar ise, dertleri isterler. Her derde bir derman halketmiştir. Tedavi için ilâçları almak, istimal etmek meşrudur. Fakat tesiri ve şifayı, Cenab-ı Hak'tan bilmek gerektir. Dermanı o verdiği gibi, şifayı da o veriyor. Hâzık mütedeyyin hekimlerin tavsiyelerini tutmak, ehemmiyetli bir ilâçtır. Çünki ekser hastalıklar sû'-i istimalâttan, perhizsizlikten ve israftan ve hatiattan ve sefahetten ve dikkatsizlikten geliyor. Mütedeyyin hekim, elbette meşru bir dairede nasihat eder ve vesayada bulunur. Sû'-i istimalâttan, israfattan men'eder, teselli verir. Hasta o vesaya ve o teselliye itimad edip hastalığı hafifleşir, sıkıntı yerinde bir ferahlık verir.

Maddi hastalıkların bir çoğunun altında maneviyat eksikliğinden gelen günahların, su-i istimalatların ve ölçüsüz ve disiplinsiz yaşamın yattığını bugün maden tıp bile kabul ediyor. Özellikle günahlarla geçen, sefahet ile harcanan bir ömür kişide çok büyük kalbi, ruhi hastalıklara sebep verdiğini çokça müşahade etmişimdir. Hayatını iman ile anlamlandırmayıp ibadetle süslemeyenlerin girdikleri sefahet ve günahlarının neticesinde bu dünyada manevi bir

cehennem içinde olduklarını hayat-ı ictimaiyede şu yerlerde görebiliriz

bir bal hükmüne geçer. Ve o gençliğin sû'-i istimali ile gelen hastalıkla hastahanelere ve taşkınlıklarıyla hapishanelere ve kalb ve ruhun gıdasızlık ve vazifesizliğinden neş'et eden sıkıntılarla meyhanelere, sefahethanelere veya mezaristana düşeceklerini bilmek istersen, git hastahanelerden ve hapishanelerden ve meyhanelerden ve kabristandan sor. Elbette ekseriyetle, gençlerin gençliğinin sû'-i istimalinden ve taşkınlıklarından ve gayr-ı meşru keyiflerin cezası olarak gelen tokatlardan eyvahlar ve ağlamalar ve esefler işiteceksin.

Özellikle sefahetin zirve yaptığı gençlik devresinde gayr-i islami bir hayat sürmenin neticesi ve bu günahların manevi faturasının peşin ödeme merkezleri hastaneler, meyhaneler, hapishaneler ve nihayet kabristanlardır. Ve Risale-i Nur'un çok yerinde isbat ve izah edildiği gibi dalalet yani vahyin terbiyesinden mahrum bir insan hayat anlamlandırması, insan tanımlaması ve sefahet ile geçirilmiş bir hayat cehennem tohumunu içinde barındırır. O tohum neşvü nema bulması kişide psikolojik hastalıklar, depresyon, panik atak, öfke krizleri vs. gibi hastalıklar yada sair maddi hastalıklar şeklinde kendini gösteriyor. Sefahetin en büyük zararı ilerleyen zamanlarda maddi ve manevi hastalıklara sebeb olmasıdır.

5- SEFAHET AİLE HAYATINA ZARARDIR

Sefahetin en büyük zararlarından biri aile hayatına verdiği zarardır. Üstad hazretleri Tesettür Risalesinde bu tehlikeye şöyle işaret ediyor.

> Veyl o erkeğe ki; sâliha kadınını ebedî kaybettirecek olan sefahete girer. Ne bedbahttır o kadın ki; müttaki kocasını taklid etmez, o mübarek ebedî arkadaşını kaybeder.
>
> Binler veyl o iki bedbaht zevc ve zevceye ki; birbirinin fıskını ve sefahetini taklid ediyorlar. Birbirine ateşe atılmasında yardım ediyorlar!..
>
> LEM'ALAR 197

Mimsiz medeniyetin gaddar düsturları ile hayatını anlık, muvakkat hazz-ı nefse dayalı, his ve heves merkezli lezzetler ile yani lehviyat ve sefahet ile geçiren ve bu noktada birbirlerini taklid eden karı koca hem aile saadetine zarar veriyor hemde ebedi bir alemde birbirlerini yakıtı taşlar ve insanlar olan cehenneme atıyor. Sefahette şöyle bir nokta var gibi anlıyorum Sefahet ehli birbirini taklid ediyor ve adeta bir yarış gibi sefahet çıtasını daha yukarılara çıkarmak adına uğraşılıyor. Nasıl iyi huylar ve güzel vasıflar sirayet ediyorsa böyle lehviyat ve sefahet gibi kötü ahlaklar da sirayet ediyor ve hayırda yarışıldığı gibi şerdede bir yarış başlıyor. Bu kanun gerek aile hayatında gerekse toplum hayatında çok net müşahede ediliyor. Sefahetin en büyük zararı aile hayatına bu şekilde vermiş oluyor.

SEFAHETTEN KURTULMA ÇARELERİ

Teşhis, tanı yapıldıktan sonra tedavi kısmına geçmek istiyorum. Zira çözüm ve çaresi üretilmeyen teşhisler kişiyi ümitsizliğe atar ve kurtulma umudu kalmayan kişi daha beter bir vaziyete düşer.

Risale-i Nur'da sefahete dair teşhis, tanı yapıldıktan sonra sefahatten kurtulma ve onu engellemek adına çok etkili çözümler ve yöntemler zikrediliyor. Alemimde manaları açılmış olanları yazacağım.

1- KORKUTMAK YERİNE ZAHİRİ LEZZET İÇİNDE VE SONRASINDAKİ ELEMİ GÖSTERMEK

Risale-i Nur insanları günahlardan ve sefahetten kurtarmak için korku metodu yerine o günah ve sefahet içinde ki zahiri menhus lezzet içindeki elemi ve o günah ve sefahetin bu dünyada ki azab ve elemini nazara vererek kişinin o günaha ve sefahete düşmesini engelliyor. Bu mana Şualar'da şöyle zikrediliyor:

> Kur'an-ı Hakîm'in sırr-ı i'cazıyla hakikî bir tefsiri olan Risale-i Nur; bu dünyada bir manevî cehennemi dalalette gösterdiği gibi, imanda dahi bu dünyada manevî bir cennet bulunduğunu isbat ediyor. Ve günahların ve fenalıkların ve haram lezzetlerin içinde manevî elîm elemleri gösterip, hasenat ve güzel hasletlerde ve hakaik-i şeriatın amelinde cennet lezaizi gibi manevî lezzetler bulunduğunu isbat ediyor. Sefahet ehlini ve dalalete düşenleri o cihetle, aklı başında olanlarını kurtarıyor. Çünki, bu zamanda iki dehşetli hal var:

Birincisi:

Akibeti görmeyen, bir dirhem hazır lezzeti, ileride bir batman lezzetlere tercih eden hissiyat-ı insaniye, akıl ve fikre galebe ettiğinden ehl-i sefaheti sefahetten kurtarmanın çare-i yegânesi; aynı lezzetinde elemi gösterip hissini mağlub etmektir. Ve

يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

âyetinin işaretiyle; bu zamanda âhiretin elmas gibi nimetlerini, lezzetlerini bildiği halde, dünyevî kırılacak şişe parçalarını onlara tercih etmek, ehl-i iman iken ehl-i dalalete o hubb-u dünya ve o sır için tâbi' olmak tehlikesinden kurtarmanın çare-i yegânesi, dünyada dahi cehennem azabı gibi elemleri göstermekle olur ki; Risale-i Nur o meslekten gidiyor. Yoksa bu zamandaki küfr-ü mutlakın ve fenden gelen dalaletin ve sefahetteki tiryakiliğin inadı karşısında Cenab-ı Hakk'ı tanıttırdıktan sonra ve Cehennem'in vücudunu isbat ile ve onun azabı ile insanları fenalıktan, seyyiattan vazgeçirmek yolu ile ondan, belki de yirmiden birisi ders

alabilir. Ders aldıktan sonra da, "Cenab-ı Hak Gafur-ur Rahîm'dir, hem Cehennem pek uzaktır." der, yine sefahetine devam edebilir. Kalbi, ruhu hissiyatına mağlub olur. İşte Risale-i Nur ekser müvazeneleriyle küfür ve dalaletin dünyadaki elîm ve ürkütücü neticelerini göstermekle, en muannid ve nefisperest insanları dahi o menhus, gayr-ı meşru lezzetlerden ve sefahetlerden bir nefret verip aklı başında olanları tövbeye sevkeder. O müvazenelerden, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözlerdeki kısa müvazeneler ve Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı'ndaki uzun müvazene; en sefih ve dalalette giden adamı da ürkütüyor, dersini kabul ettiriyor. Meselâ; Âyet-i Nur'da, seyahat-ı hayaliye ile

Bu etkili ve insaniyetin bütününü tesiri altına alan yöntem ile insan olan insan cüzi menhus lezzetin arkasındaki nihayetsiz elim elem ve azabı derhatır eder ve günahlardan ve sefahetten kurtulur.

2- ÖLÜM VE KABRİ DÜŞÜNMEK

Sefahetten ve günahlardan kurtulmanın en etkili yöntemlerinden biri, Efendimiz (ASM) tavsiye ettiği gibi "Lezzetleri tahrib edip acılaştıran ölümü çok zikredinizz"

Burada tahrip olan lezzetler gafletli, günahlı ve bana hem dünyada ve ahirette azab ve elem veren günahlardır. İnsan nefsi ölüm ve kabri hatırladığında ve bunu ciddi olarak hissettiğinde bütün günahlı isteklerinden vaz geçer. Bu etkili formül nurların bir çok yerinde zikredilir. Bir küçük numune olarak Yedinci Söz'de geçen bir satırı alacağım.

aklın varsa, bozulmamış ise anlarsın. Ve fısk ve sefahete seni teşvik eden şeytana ve o adama dersin: Eğer ölümü öldürüp,

33

zevali dünyadan izale etmek ve aczi ve fakrı, beşerden kaldırıp kabir kapısını kapamak çaresi varsa, söyle dinleyelim. Yoksa sus. Kâinat mescid-i kebirinde

3- TEKALİF-İ ŞERRİYEYİ YAPMAK

müsavat davası altında icra etmek istiyorlar. Çünki evvelen: O ehl-i dalalet sefahete girmiş, sefahette tiryaki olmuş; sefahete mani' olan tekâlif-i Şer'iyeyi yapamıyor. Kendine bir bahane bulmak için der ki: "Şu mesail, içtihadiyedirler. O mesailde mezhebler birbirine muhalif gidiyor. Hem onlar da bizim gibi

Çok önemli bir tesbit "tekalif-i şerriyenin sefahate mani olması". Fakat bunun doğru anlaşılması için öncelikle islam dininin fıtrat dini olduğunu anlayı insandan islama formülü ile tekalif-i şerriyenin benim hayattan zevk almamı engelleyici kurallar olduğunu zannetmemek ve

bütün tekalif-i şerriyenin evamir-i ilahiyenin haramların yasakların benim insaniyetimi koruyan Kur'an'ın insana biçtiği değer ve verdiği makama göre onun bu değerini ve makamını koruma altına alan koruma kalkanı olduğunu idrak edip, bunlara azami riayetle sefahet ve günahlardan kurtulunur. Bu mana anlaşılmaz emir ve yasaklar lezzetin önündeki engeller olarak görülürse peşin lezzete müptela olan nefis şeytanın telkinatı, his ve hevesin tasallutu ile kendini miknatıs gibi çeken sefahet ve günahlardan kurtaramaz.

4- İMAN KUVVETİ VE İBADET İŞTİYAKI

makamını Risale-i Nur vasıtasıyla kazanarak; bu vilayette, imanın kuvveti lâkaydlığa ve ibadetin iştiyakı sefahete hâkim olmasını ve umum vilayetlerin

LEM'ALAR 170

fevkında bir meziyet-i dindaraneyi Risale-i Nur bu vilayete kazandırdığından, elbette bu vilayetteki umum insanlar, hattâ farazâ dinsizi de olsa, beni ve Risale-i Nur'u müdafaaya mecburdur. Onların çok ehemmiyetli müdafaa hakları

İman taklidden tahkike geçtikçe kişide büyük bir fikir inşaası yapar. Bu fikir inşaası kişiyi fiile yani ibadete iter. İmanın sağlamlığı nisbetinde kişi öncelikle dini sonra dünyevi işlerinde ciddileşip lakaydlıktan kurtulur. İmandaki ciddiyet tefekkür ve farkındalığı da içine alınca kişide ibadet iştiyakı artar. Diğer tarafta kendini beden ve cismaniyet olarak tanımlamayıp kalp, ruh, vicdan vs. maneviyet vechinin farkına varan ve bu yönlerinde gıdasının ibadet olduğunu anlayan kişinin ibadete sevki artar sefahetten kurtulur.

Elhasıl

Sefahet ahirzamanın en dehşetli günah kaynağı ve ehl-i dalalet ve küfrün insanları dinden uzaklaştırmak için istimal ettikleri en dehşetli silah. Başta nefsimizi sonra ehli imanı bu dehsetli günah kaynağından uzaklaştırmak için Risale-i Nur'un Kur'an'i ilaclarını istimal etmek zorundayız. Yoksa nefsimizin his ve heresimizin tasallutu şeytanın telkinatı ile etrafında döndüğümüz bu ateşin içine düşme tehlikesi çok büyük.

merhamet edilmez ve lâyık değildir. Cenab-ı Hak bizi ve sizi, bu zamanın cazibedar fitnesinden kurtarsın ve muhafaza eylesin, âmîn...

Üç dersi özetleyecek olursam.

SEFAHATİN KAYNAKLARI

1- Mimsiz medeniyet ve onun esasları
2- Sıkıntı
3- İsraf
4- Basın ve sosyal medya

SEFAHETİN ZARARLARI

1- Sefahet perdedir
2- İman tiryakini men eder
3- İhtiyarı selbeder
4- Maddi ve manevi hastalıklara sebep olur.
5- Aile hayatına zarardır.

SEFAHETTEN KURTULMA ÇARELERİ

1- Korkutmak yerine zahiri lezzet içinde ve sonrasında, elemi göstermek

2- Ölümü ve kabri düşünmek

3- Tekalif-i Şer'iyeyi yapmak

4- İmanı tahkiki hale getirip ibadet istiyak.